

Utlåtande 2007:97 RI (Dnr 032-350/2007)

Genomförande av centralupphandling av programvarulicenser och licensadministration

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Upphandling av programvarulicenser samt licensadministration skall genomföras som centralupphandling i enlighet med detta utlåtande.
2. Servicenämnden ges i uppdrag att genomföra upphandlingen, fatta beslut om leverantör samt att efter avslutad upphandling teckna avtal med denna.
3. Servicenämnden ges i uppdrag att löpande förvalta avtalet.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbereda upphandlingen genom att ta fram och överlämna specificerat uppdrag till servicenämnden.
5. Den programvara som används för inventering i den upphandlade licensadministrationen skall installeras på samtliga datorer tillhörande stadens nämnder.
6. Kostnaden för den programvara som används för licensinventering samt kostnaderna för licensadministrationen skall fördelas per ansluten dator.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del – förutsatt att kommunfullmäktige ger erforderligt bemyndigande – följande

Stadsledningskontoret ges i uppdrag att fördjupa underlaget för upphandlingen i form av specificerat uppdrag till servicenämnden. Upphandlingen finansieras inom ramen för stadsledningskontorets budget för 2007.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Staden saknar i stor utsträckning en samlad bild över anskaffningen av licenser hos stadens förvaltningar och bolag. En central och gemensam hantering av licenserna skulle kunna ge betydande ekonomiska fördelar gentemot leverantörerna genom större samlad volym och möjliggöra en fördelning av licenser mellan olika förvaltningar och minska behovet av nyanskaffning. En sådan upphandling bör initieras skyndsamt då staden står inför att annars genomföra ett antal fristående upphandlingar under sommar/höst 2007.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås en stadsgemensam funktion för licensadministrationen upphandlas. De viktigaste arbetsuppgifter som en sådan funktion har att genomföra är:

- Bevakning av tidsfrister för gjorda avrop
- Leverans av programvara
- Registerhållning över inköpta licenser
- Inventering av licensbehov
- Beställning av nya licenser
- Samordning av beställningar för att skapa volymfördelar
- Föreslå och verkställa omfördelning av befintliga licenser mellan stadens förvaltningar vid eventuellt överskott
- Fakturering av licenskostnader
- Leverans av statistik över ovanstående tjänster

Centralupphandling är även önskvärd för att få största möjliga volym och därmed bästa möjliga ekonomiska avtalsvillkor. Centralupphandling innebär att stadens förvaltningar inte i ett senare skede kan göra egna upphandlingar av de programvaror som ingår i denna centralupphandling, utan är helt bundna av upphandlingsbeslutet.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag instämmer i bedömningen att en upphandling av program- och licensadministration bör genomföras. Det är viktigt att staden använder sig av programvaror som är väl anpassade till stadens behov och att staden tillser att samtliga användares programvaror är licensierade. Dessa arbetsuppgifter är att betrakta som icke-strategiska och utgör heller inte myndighetsutövning. Funktionen bör således upphandlas i konkurrens.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. En stadsgemensam funktion för licensadministration inrättas vid stadsledningskontoret.
2. Upphandling av programvarulicenser genomförs som centralupphandling.
3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att genomföra upphandlingen, fatta beslut om leverantör, teckna avtal och därefter löpande förvalta avtalet.
4. Den programvara som behövs för inventering inom licensadministrationen installeras i alla datorer tillhörande stadens nämnder
5. Kostnaden för programvaran för licensinventering samt licensadministration fördelas per ansluten dator.
6. Därutöver anføres följande.

Eftersom staden i stort sett saknar en samlad bild över anskaffningen av licenser är det viktigt att inrätta en stadsgemensam funktion vid stadsledningskontoret. Inte minst är en samordning viktig för att säkra att lagar och avtal följs samt dra nytta av stordriftsfördelar vid inköp av licenser. Vi bedömer att funktionen ska samordnas med stadens strategiska ansvar för licens- och programvarufrågor, för att staden ska ha ett samlat grepp över frågorna. Vi finner det inte meningsfullt att plocka ut enskilda delar av en helhet bara för att uppfylla majoritetens konkurrenspolicy.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Upphandling av programvarulicenser samt licensadministration skall genomföras som centralupphandling i enlighet med detta utlåtande.
2. Servicenämnden ges i uppdrag att genomföra upphandlingen, fatta beslut om leverantör samt att efter avslutad upphandling teckna avtal med denna.
3. Servicenämnden ges i uppdrag att löpande förvalta avtalet.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbereda upphandlingen genom att ta fram och överlämna specificerat uppdrag till servicenämnden.
5. Den programvara som används för inventering i den upphandlade licensadministrationen skall installeras på samtliga datorer tillhörande stadens nämnder.
6. Kostnaden för den programvara som används för licensinventering samt kostnaderna för licensadministrationen skall fördelas per ansluten dator.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del – förutsatt att kommunfullmäktige ger erforderligt bemyndigande – följande

Stadsledningskontoret ges i uppdrag att fördjupa underlaget för upphandlingen i form av specificerat uppdrag till servicenämnden. Upphandlingen finansieras inom ramen för stadsledningskontorets budget för 2007.

Stockholm den 22 augusti 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Inger Stark* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Staden saknar i stor utsträckning en samlad bild över anskaffning och innehav av licenser hos stadens förvaltningar och bolag. Under februari 2007 genomfördes en enkätundersökning hos stadens förvaltningar som indikerar att staden under 2006 köpte licenser för cirka 49 mnkr.

På ett antal programvaruområden måste staden påbörja upphandlingar i närtid. Bland annat för licenser från Microsoft och Symantec (BrightMail). Licenser har tidigare ingått i ramavtal om IT-kringprodukter. Under 2008 kommer stadens avtal med Novell om nätverksoperativ, klienter och grupprogramvara och med McAfee om viruskydd att löpa ut. För alla dessa områden är det av största vikt att staden innehar giltiga ramavtal, vilket innebär att en eller flera upphandlingar måste ske inom de närmaste året.

Licensavtal behandlas på olika sätt på olika förvaltningar, vilket skapar en viss otydlighet. I vissa fall finns stadsgemensamma ramavtal mot vilka förvaltningarna gör egna avrop. I andra fall har stadsledningskontorets IT-avdelning tecknat avtal för stadens räkning direkt med någon leverantör eller med leverantörens återförsäljare. En tredje variant är att en förvaltning själv, eller tillsammans med någon annan, har gjort egna upphandlingar, har egna avtal, gör egna beställningar och har egna licenser. Det gäller till exempel stadsbyggnads-, trafik-, exploaterings- och fastighetskontoren. En fjärde variant är när licenserna ingår i paketerade tjänster från stadsledningskontorets IT-avdelning som till exempel eSkrivbordet och ID-portalen.

Att samma uppgift löses på olika sätt är inte ett problem i sig men en samordnad gemensam hantering av licenserna kan förbättra överblicken och bland annat leda till besparingar genom att omfördelning av licenser mellan olika förvaltningar förenklas och därmed minskas behovet av nyanskaffning av licenser. Det skulle även kunna ge betydande ekonomiska fördelar gentemot leverantörerna genom större samlad volym.

I de licensrevisioner som Microsoft och Oracle under tidigare år har låtit genomföra i staden har det i samtliga fall visat sig att staden saknade betydande mängder licenser. Senast Microsoft gjorde revision, våren 2001, visade det sig att staden saknade licenser motsvarande 9,1 miljoner kronor. Hittills har de reviderande företagen inte krävt retroaktiva betalningar ("skadestånd"), vilket de haft rätt till, utan endast krävt att staden köper till de licenser som fattas. Detta ger dock inga garantier för att staden inte kan bli skadeståndsskyldig i kommande revisioner. Om stadens alla olika licenser upphandlas separat innebär det rimligen stora upphandlingskostnader för alla förvaltningar. Det är under alla förhållanden otillfredsställande att inte vara helt säker på att staden i alla delar följer gällande lagar och avtal, varför det är nödvändigt att någon form av initiativ tas på området.

I de direktiv som stadens ledning har givit stadsledningskontorets IT-avdelning anges att avdelningen skall ägna sig åt strategiska frågor. Av den

anledningen är det inte lämpligt att inrätta en funktion för licenssamordning inom stadsledningskontoret. Vidare anges i stadens policys för upphandling och konkurrensutsättning, beslutad av kommunfullmäktige den 26 mars 2007 (dnr 125-4310/2006), att: ”All verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion skall upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem”. Av detta följer enligt stadsledningskontorets bedömning att licensupphandlingsfunktionen bör upphandlas i konkurrens.

BREDNING

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Samråd har ägt rum med IT-chefer/IT-samordnare på följande stadsdelsförvaltningar: Södermalm, Östermalm, Norrmalm, Hässelby-Vällingby, Bromma, Rinkeby, Spånga-Tensta, Skarpnäck, Älvsjö och Farsta.

Med IT-cheferna på följande fackförvaltningar: stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret (som även representerar exploateringskontoret och fastighetskontoret) och utbildningsförvaltningen.

Med IT-cheferna på följande bolag: Stockholm Vatten, Svenska Bostäder och Stokab.

Inom stadsledningskontoret har samråd ägt rum med juridiska avdelningen samt förnyelseavdelningen. Därutöver har information lämnats vid de ordinarie IT-samrådsmötena för IT-chefer på stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2007 är i huvudsak av följande lydelse.

Staden saknar i stor utsträckning en samlad bild över anskaffning och innehav av licenser hos stadens förvaltningar och bolag. Under februari 2007 genomfördes en enkätundersökning hos stadens förvaltningar som indikerar att staden under 2006 köpte licenser för cirka 49 Mkr.

På ett antal programvaruområden måste staden påbörja upphandlingar i närtid. Bland annat för licenser från Microsoft och Symantec (BrightMail). Licenser har tidigare ingått i ramavtal om IT-kringprodukter. Under 2008 kommer stadens avtal med Novell om nätverksoperativ, klienter och grupprogramvara och med McAfee om viruskydd att löpa ut. För alla dessa områden är det av största vikt att staden innehar giltiga ramavtal, vilket innebär att en eller flera upphandlingar måste ske inom de närmaste året.

Licensavtal behandlas på olika sätt på olika förvaltningar, vilket skapar en viss otydlighet. I vissa fall finns stadsgemensamma ramavtal mot vilka förvaltningarna gör egna avrop. I andra fall har stadsledningskontorets IT-avdelning tecknat avtal för staden räkning direkt med någon leverantör eller med leverantörens återförsäljare. En tredje variant är att en förvaltning själv, eller tillsammans med någon annan, har gjort egna upphandlingar, har egna avtal, gör egna beställningar och har egna licenser. Det

gäller till exempel Stadsbyggnads-, Trafik-, Exploaterings- och Fastighetskontoren. En fjärde variant är när licenserna ingår i paketerade tjänster från stadsledningskontorets IT-avdelning som till exempel eSkrivbordet och ID-portalen.

Att samma uppgift löses på olika sätt är inte ett problem i sig men en samordnad gemensam hantering av licenserna kan förbättra överblicken och bland annat leda till besparingar genom att omfördelning av licenser mellan olika förvaltningar förenklas och därmed minskas behovet av nyanskaffning av licenser. Det skulle även kunna ge betydande ekonomiska fördelar gentemot leverantörerna genom större samlad volym.

I de licensrevisioner som Microsoft och Oracle under tidigare år har låtit genomföra i staden har det i samtliga fall visat sig att staden saknade betydande mängder licenser. Senast Microsoft gjorde revision, våren 2001, visade det sig att staden saknade licenser motsvarande 9,1 miljoner kronor. Hittills har de reviderande företagen inte krävt retroaktiva betalningar ("skadestånd"), vilket de haft rätt till, utan endast krävt att staden köper till de licenser som fattas. Detta ger dock inga garantier för att staden inte kan bli skadeståndsskyldig i kommande revisioner. Om stadens alla olika licenser upphandlas separat innebär det rimligen stora upphandlingskostnader för alla förvaltningar. Det är under alla förhållanden otillfredsställande att inte vara helt säkra på att staden i alla delar följer gällande lagar och avtal, varför det är nödvändigt att någon form av initiativ tas på området.

I de direktiv som stadens ledning har givit stadsledningskontorets IT-avdelning anges att avdelningen skall ägna sig strategiska frågor. Av den anledningen är det inte lämpligt att inrätta en funktion för licenssamordning inom stadsledningskontoret. Vidare anges i stadens policys för upphandling och konkurrensutsättning, beslutad av kommunfullmäktige den 26 mars 2007 (dnr. 125-4310/2006), att: "All verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion skall upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem". Av detta följer enligt stadsledningskontorets bedömning att licensupphandlingsfunktionen bör upphandlas i konkurrens.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på stadsledningskontorets IT-avdelning. Samråd har ägt rum med IT-chefer/IT-samordnare på följande stadsdelsförvaltningar: Södermalm, Östermalm, Norrmalm, Hässelby-Vällingby, Bromma, Rinkeby, Spånga-Tensta, Skarpnäck, Älvsjö och Farsta.

Med IT-cheferna på följande fackförvaltningar: Stadsbyggnadskontoret, Trafikkontoret (som även representerar Exploateringskontoret och Fastighetskontoret) och Utbildningsförvaltningen.

Med IT-cheferna på följande bolag: Stockholm Vatten, Svenska Bostäder och Stokab.

Inom stadsledningskontoret har samråd ägt rum med juridiska avdelningen samt förnyelseavdelningen. Därutöver har information lämnats vid de ordinarie IT-samrådsmötena för IT-chefer på stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag.

Förvaltningarnas synpunkter

Stadsdelsförvaltningarna anser inte att det går åt så mycket tid till licensadministration och uppfattar inte att den planerade upphandlingen påverkar dem speciellt mycket. De stora vinsterna med en upphandling torde uppstå i ett stadsövergripande perspektiv,

genom större möjligheter till planering, uppföljning, samordning och volymfördelar. Det är dock viktigt att tillvaratagandet av dessa möjligheter inte medför en ökad byråkrati som försvårar eller fördröjer licensanskaffningen. Att upphandla endast en leverantör ses inte som någon nackdel eftersom förvaltningarna oftast bara anlitar en och samma leverantör under hela avtalsperioden.

Stadsbyggnadskontoret och Trafikkontoret har en annan situation. Båda förvaltningarna har genom egna upphandlingar infört en stor mängd system och program från ett antal olika leverantörer avsedda som stöd till verksamheter som bara bedrivs inom den egna förvaltningen. Förvaltningen beställer själv produkter och licenser direkt från respektive leverantör. Till skillnad från hanteringen av till exempel Microsoftlicenser så är dessa förvaltningsspecifika avtal av mycket mindre omfattning mätt i antal licenser. Vissa specialprodukter finns bara installerade på några få klienter. Att centralisera hanteringen av dessa förvaltningsspecifika produkter och licenser anser förvaltningarna skulle skapa ett onödigt mellanled och inte ge några volymfördelar. Båda förvaltningarna önskar fortsätta med licenshanteringen i egen regi.

Utbildningsförvaltningen använder Microsofts skolavtal även för sin administrativa personal, vilket ger lägre priser. Därutöver har de, liksom flera andra fackförvaltningar, en uppsjö av specialprogram som i detta fall används i undervisningen. Förvaltningen utför ingen egen registrering av inköpta licenser utan förlitar sig på de förteckningar som kan erhållas från licensdistributören. Förvaltningen anser inte att det går åt så mycket tid till licensadministration.

Bolagen liknar fackförvaltningarna såtillvida att varje bolag hävdar sin egen unika verksamhet (frånsett bostadsbolagen) och har själva anskaffat IT-stöd till denna verksamhet. Alla tre intervjuade bolag använder stadens befintliga Microsoftavtal. Med största sannolikhet kommer de att anmäla sitt deltagande i den kommande upphandlingen för att även i fortsättningen kunna använda stadens Microsoftavtal. Alla tre bolagen tycker att upphandling av licensadministration är en bra idé men vill avvakta till upphandlingen är klar innan de kan bestämma om de vill avropa en eller flera av de tjänster som ingår i själva licensadministrationen. Utöver dessa tre bolag har ytterligare nio bolag rätt att utnyttja stadens befintliga Microsoftavtal. Sannolikt kommer ett antal av dessa bolag att anmäla sitt deltagande i upphandlingen för att även fortsättningsvis kunna använda stadens avtal när det gäller anskaffning av programvaror med tillhörande licenser.

Stadsledningskontorets bedömning

Även om flertalet förvaltningar vittnar om att det inte går åt så mycket arbetstid för licensadministration så är stadsledningskontorets bedömning att det kommer att frigöras arbetstid som kan ägnas åt mera produktivt arbete, alternativt att kontrollen över licenshanteringen kommer att öka. Om den upphandlade licensadministratören tar hand om licensadministrationen för produkter från Microsoft, Novell, Adobe, McAfee och Nordic Edge så reduceras stadsdelsförvaltningarnas licensadministration till ett minimum och även en stor del av fackförvaltningarnas licensadministration. Behovet av att föra lokala register över licenser bortfaller på de flesta stadsdelsförvaltningarna och likaså kan inventeringarna utföras av den upphandlade administratören. Denne förutsätts inneha kraftfulla och för verksamheten specialiserade IT-system.

Licenser för sådana IT-system som bara används inom en enskild förvaltning bör inte hanteras affärsmässigt av den centrala administratören. Stadsledningskontorets

bedömning är att dels skapas ett onödigt mellanled för beställning och leverans och dels är det för små volymer för att samordnad anskaffning skall vara lönsamt. Dessutom blir det aldrig aktuellt med licenssamordning tillsammans med någon annan förvaltning. Avtalet med licensadministratören bör dock utformas så att det är möjligt för en förvaltning eller bolag att lägga ut hela sin licenshantering, även för specialsystem. De merkostnader som då uppstår skall belasta den aktuella förvaltningen eller bolaget.

Stadsledningskontoret bedömer att licenssamordning och -administration ger resultat och rapporter som är viktiga för stadsledningskontorets strategiska verksamhet. Vidare anser stadsledningskontoret att licenssamordning ligger väl i linje med förslagen i Översyn av stadens administration (Dnr 030-2455/2005) och införandet av en gemensam IT-service.

Ansvar för upphandlingens genomförande samt avtal med entreprenören ges till Servicenämnden, den nya nämnd för gemensam administration som inrättas från och med 2007-07-01. För att Servicenämnden skall ha en rimlig chans att genomföra upphandlingen och teckna avtal före 2008-01-01 uppdras åt kommunstyrelsen att förbereda upphandlingen genom specificerat uppdrag fram till dess att Serviceförvaltningen etablerat en upphandlingsfunktion som kan genomföra densamma.

Marknaden

Samtal har förts med ett antal befintliga leverantörer till staden. Dessa företag har produkt- och licensförsäljning samt licensadministration som del av sin kärnverksamhet. Samtalen syftade till att utröna om de tjänster som bör ingå i licensadministrationen existerar på marknaden, är realistiska att genomföra och marknadsmässigt utformade. Leverantörerna svarade genom att beskriva olika sätt att utforma tjänsterna och rent praktiskt genomföra samordning. Det finns ytterligare ett antal företag på marknaden som i varierande utsträckning har licensförsäljning och licensadministration som sin kärnverksamhet

Genomförande

Servicenämnden ges i uppdrag att inbjuda stadens bolag, inhämta fullmakter, genomföra upphandling, teckna ramavtal samt avropa tjänsterna för licensadministration för samtliga förvaltningar. De bolag som har deltagit i upphandlingen väljer själva om de vill avropa en eller flera av tjänsterna för licensadministration. Om de väljer att delta i upphandlingen kan de inte sedan upphandla motsvarande tjänst på annat håll. Både förvaltningar och bolag avropar själva de programvarulicenser de behöver för sin verksamhet och faktureras direkt från leverantören.

Centralupphandling innebär att samtliga stadens förvaltningar automatiskt omfattas av ramavtalet. Det innebär att volymen av tjänster maximeras vilket bör leda till mest gynnsamma avtalsvillkor för staden. Stadens bolag kan också omfattas av ramavtalet under ovan angivna förutsättningar.

Stadsledningskontoret avser, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget, att förbereda upphandlingen och genom precisering av uppdraget öka Servicenämndens möjligheter att lösa uppgiften efter inrättande 2007-07-01. Då uppdraget överlämnas övertar Servicenämnden ansvaret för upphandlingen med uppdrag att teckna avtal före 2008-01-01. Kostnaderna för upphandlingen är budgeterade inom Stadsledningskontorets ram.

Finansiering av samordningsfunktionen

Licenskostnaderna kvarstår liksom idag hos den nämnd som nyttjar licenserna. Upphandlingen innebär ingen förändring i detta avseende. När det gäller kostnaderna för licensadministration så bör dessa fördelas på de förvaltningar och bolag som utnyttjar tjänsterna proportionellt mot nyttjandegraden. Fördelningen bör enligt Stadsledningskontorets mening ske genom att kostnaden för samordning fördelas per ansluten dator och därmed belastar anslutna nämnder och bolag.

Denna fördelningsprincip kan självfallet komma att ändras i och med framtida översyn av intern debitering av it-kostnader. Stadsledningskontorets bedömning är att totalkostnaden för licensadministrationen beräknas vara mindre än 6 Mkr under avtals-tiden, vilken föreslås vara två år med möjlighet till förlängning ett plus ett år. På grund av konkurrensskäl redovisas inte en mer utförlig beräkning av kostnaderna i detta tjänsteutlåtande

Under 2006 köpte stadens förvaltningar licenser för cirka 49 Mkr. Upphandlingen skulle innebära besparingar för staden vad gäller kostnader för upphandlingar med drygt 600 tkr per år och slopad avgift till Kommentus på minst 100 tkr per år som istället kan innebära lägre kostnader per licens. Enligt utredningen Översyn av Stadens Administration (ÖSA) läggs idag 1,46 heltidstjänster till en kostnad av ca 900 tkr per år på licensadministration. Dessa, och de ytterligare resurser som krävs för att säkerställa en hög kvalitet på stadens licenshantering, behöver som följd av förslaget inte inrättas vid serviceförvaltning. Därmed innebär förslaget reduktion av direkta kostnader på minst 1,5 Mkr per år. Därtill kommer de effekter som är hänförliga till bättre avtal vid en samordnad upphandling. Dessa är svåra att kvantifiera men bör uppgå till ca 4-5 Mkr per år.

Omfattning av upphandlingen

Stadsledningskontoret föreslår att upphandlingen utöver tjänster för samordning skall omfatta programvarulicenser för ett antal olika programvaror med bred användning inom staden, samt licensadministration för samtliga programvaror som används av stadens nämnder.

Centralupphandlingen föreslås omfatta programvarulicenser för produkter inom nedanstående följande områden:

Säkerhet

- Antivirus
- Spamfilter
- Filkryptering
- Backupprogram

Operativsystem

- Serverlicenser
- Klientlicenser
- Fjärradministration

Kontorsprogram

- Grupprogramvara
- Ordbehandling

- Kalkylprogram
- Presentationsprogram
- Filkomprimering
- Databasprogram

Utöver detta skall det inom ramen för samordningen vara möjligt att beställa andra programvaror som stadens verksamheter behöver i sin dagliga verksamhet. Åt upphandlingsprojektet bör uppdras att med utgångspunkt i referensgrupper komplettera listan vid behov.

Upphandlingen skall i enlighet med regler för ekonomisk förvaltning, 4 kap syfta till att teckna ramavtal med en leverantör. Ramavtalet skall minst omfatta följande tjänster:

- Bevakning av tidsfrister för gjorda avrop
- Leverans av programvara
- Registerhållning över inköpta licenser
- Inventering av licensbehov
- Beställning av nya licenser
- Samordning av beställningar för att skapa volymfördelar
- Föreslå och verkställa omfördelning av befintliga licenser mellan stadens förvaltningar vid eventuellt överskott
- Fakturering av licenskostnader
- Leverans av statistik över ovanstående tjänster

Staden kan däremot inte avhända sig ansvaret för licensinnehavet. Eventuella skadeståndskrav vid en revision kommer alltid att riktas mot staden. Strategiska produktval, upphandling av IT-produkter, uppföljning av licensadministrationen samt strategiska bedömningar rörande licensadministration skall också ligga kvar hos staden.